

Valtuustoaloite: Joensuun kaupungin mahdollistettava puskurilainat Leader-hankkeille

Leader on toimintatapa, jossa lähtökohtana on, että asukkaat ovat oman alueensa parhaita asiantuntijoita ja kehittäjiä. Rahoitusta voidaan myöntää toimiin, joilla parannetaan esimerkiksi paikallista viihtyisyyttä, palveluita tai ympäristön tilaa. Leader-toiminnan päärahoitus tulee EU:n maaseuturahastosta. Tukea voi hankkeesta riippuen saada 20–100 prosenttia kustannuksista.

Useat Pohjois-Karjalan kunnat myöntävät yleishyödyllisten yhdistysten Leader-hankkeisiin ns. puskurilainoja, koska Leader-tuki maksetaan jälkikäteen toteutuneita kuluja vastaan. Harvan yhdistyksen taloudellinen tilanne mahdollistaa hankkeen käynnistämisen omarahoitteisesti. Kunnat arvioivat lainoituksen ehdot tapauskohtaisesti. Esimerkiksi Heinävedellä puskurilainan enimmäismäärä on 7000 euroa, ja lainaa myönnetään pienille yleishyödyllisille toimijoille. Leader-tuen maksatuksen jälkeen laina maksetaan kunnalle takaisin.

Joensuussa Leader-hankkeisiin ei myönnetä puskurilainoja. Tämä vaikeuttaa erityisesti pienten yhdistysten mahdollisuuksia hyödyntää Leader-rahoitusta. Käytännössä yhdistykset joutuvat turvautumaan pankkilainoihin, joita varten pitää yleensä olla pankin hyväksymä vakuus, jonka näissä tapauksissa antavat useimmiten yksityishenkilöt. Leader-rahoitusta ei myöskään voi käyttää lainojen korkokuluihin. Maksatuksia voidaan kuitenkin hakea useassa erässä, joten lainatarve on tyypillisesti suhteellisen pieni ja kohdistuu hankkeen alkuvaiheeseen.

Nykyinen kaupungin talousarvion täytäntöönpano-ohje sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet eivät mahdollista puskurilainojen myöntämistä. Kuntalain mukaan kunta ei saa myöntää lainaa ilman riittäviä vakuuksia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut ehdotamme, että Joensuun kaupunki valmistelee rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä päivittää talousarvion täytäntöönpanoehdot siten, että ne mahdollistavat puskurilainojen myöntämisen Leader-hankkeisiin. Valmistelussa tulee huomioida kuntalain vakuusvaatimukset. Vakuudet voidaan varmistaa esimerkiksi rajaamalla lainoitus Leader-rahoitus päätöksen saaneisiin hankkeisiin, asettamalla lainoille enimmäismäärä sekä kohdentamalla lainat pieniin yleishyödyllisiin toimijoihin. Lisäksi esitämme, että valmistelu tehdään yhteistyössä Joensuun seudun Leader ry:n kanssa, jotta kaupungilla on ajantasainen tilannekuva ja ymmärrys yhdistystoimijoiden tarpeista.

Puskurilainoitus mahdollistaisi ulkopuolisen EU-rahoituksen nykyistä tehokkaamman hyödyntämisen Joensuussa sekä vahvistaisi paikallista maaseudun kehittämistoimintaa pienellä kuntataloudellisella riskillä. Lisäksi kolmannen sektorin asema on heikentynyt kansallisten järjestörahoitukseen kohdistuneiden leikkausten takia.

Joensuussa 25.5.2026
Katja Asikainen